

Assemblea general 2005

Pròximament, es convocarà l'Assemblea General dels socis de la ICHN per tal de fer balanç del darrer any i renovar els càrrecs del Consell Directiu.

D'acord amb els Estatuts i el Reglament de règim interior, s'obre el període per què els socis que tinguin més d'un any d'antiguitat puguin presentar la seva candidatura per ocupar un càrrec del Consell Directiu. Enguany els càrrecs que s'han de renovar són la Vicepresidència, la Secretaria i quatre vocalies.

A finals de març, juntament amb la convocatòria de l'Assemblea General, es trametrà la relació de les candidatures rebudes.

Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà

El passat 15 de febrer va tenir lloc a la Sala Polivalent de la Pedrera, la presentació del llibre *Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà*. L'acte va comptar amb la presència de bona part dels seixanta autors dels divuit treballs que recull i amb una notable assistència de públic.

Van presentar l'acte Josep Peñuelas, president de la Institució, i Jordi Sargatal, director de la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya. També va comptar amb la participació de Joaquim Maluquer, president de la Institució en el moment que es va començar a gestar aquest treball i un dels seus més fermes impulsors.

Aquesta publicació s'inclou en la tradició de treballs pluridisciplinaris de la Institució i esdevé una de les principals monografies d'un espai prepirinenc. Precisament per seguir aquesta línia de treball, en el mateix acte de presentació ja es van fer

diverses propostes per encetar nous treballs de recerca en altres espais d'elevat interès natural.

Les intervencions de Josep Germain, coordinador de l'estudi, i de Jordi Camprodon, autor d'un dels treballs de recerca, van servir per presentar el procés de treball seguit durant aquests més de quatre anys que han anat dels inicis dels treballs de camp a la publicació dels resultats obtinguts.

Un dels valors que més es van remarcar d'aquest treball és el fet que es va poder realitzar just en el moment en què es començava a gestionar, des del punt de vista de la conservació, bona part d'aquest espai de més de 13.000 ha. L'esforç de recerca influirà, sense cap mena de dubte, en la qualitat de la gestió que es pugui dur a terme en el conjunt de la vall i, especialment, en les més de 5.000 ha que són propietat de la Fundació Territori i Paisatge.

Boscoss vells. EDICIONS LYNX. Fundació Territori i Paisatge, 2003. ISBN: 84-87334--46-6. 200 p.

Tots els assistents a l'acte van valorar també molt positivament la qualitat natural de la vall d'Alinyà (Alt Urgell) i van posar aquesta vall com a bon exemple d'ús racional dels sistemes naturals. Si fins ara el bon ús que s'ha fet dels seus recursos naturals ha permès el manteniment del seu

interès naturalístic, el repte que es presenta a partir d'ara és garantir que la gestió d'aquests valors es faci de manera compatible amb les necessitats de la població local.

Tots aquells que estiguin interessats a disposar d'un exemplar d'aquesta publicació, la poden adquirir al preu de 5 € els socis i 10 € els no-socis al Servei de Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans (tel.: 932 701 636; a/e: publicacions@iecat.net). L'índex del llibre es pot consultar a la pàgina web de la Institució. ■

Sessions científiques

Etnobotànica al Pallars

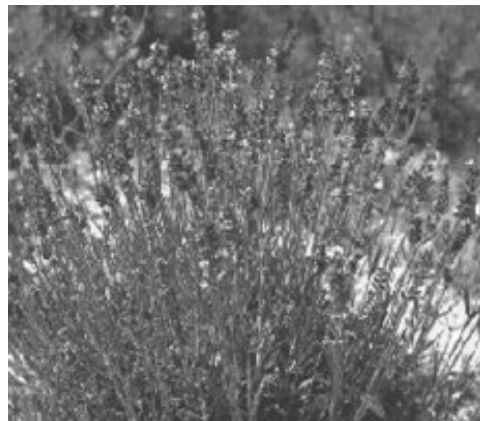
El dia 17 de febrer l'Antoni Agelet Subirada, doctor en Biologia, pronuncià una conferència sobre l'etnobotànica al Pallars, a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària de Lleida dins del marc de les Sessions Científiques que organitza la Institució.

L'etnobotànica és una disciplina científica que té per objectiu interpretar la història i l'ús de les plantes en les societats antigues sense perdre de vista les societats actuals. Allò que millor identifica l'investigador d'aquesta disciplina és l'afany de voler recuperar el coneixement popular que des de l'antiguitat s'ha anat transmetent de

temps que legitimar quins són els veritables artífexs d'aquesta saviesa popular.

Bolletí de la Societat d'Història Natural de les Balears. Vol. 46 (2003). 174 p. ISSN: 0212-260X.

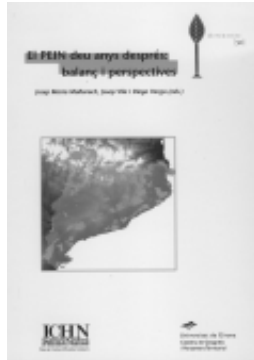
generació en generació sobre les propietats de les plantes i la seva utilització en tots els àmbits socials i culturals. No obstant això, és, també, objectiu de l'investigador difondre aquests coneixements al mateix

La tipologia de les persones entrevistades i les formes de vida dels pallaresos de començaments del segle passat van marcar l'inici de la intervenció del conferenciant. Després van ser les plantes i els seus usos populars els que van permetre apropar els assistents a l'etnobotànica del Pallars. L'escorça del bedoll, la tremantina de l'ayet, les vares d'avellaner i freixe de fulla gran per elaborar mànecs d'eines per al camp, la importància dels horts familiars on sempre hi havia un petit racó dedicat a plantes remeieres per a múltiples usos, varen ser alguns dels nombrosos aspectes que varen ser tractats. La ciència i la superstició de la gent d'altre temps ben alimentada encara per la teoria dels signes en les plantes va permetre en més d'una ocasió establir un col·loqui viu entre el conferenciant i els assistents. ■

El PEIN deu anys després: balanç i perspectives

La Càtedra de Geografia i Pensament Territorial de la Universitat de Girona ha publicat el llibre *El PEIN deu anys després: balanç i perspectives*, el qual recull totes les intervencions que es van presentar a la jornada que amb el mateix nom van organitzar la Universitat de Girona i la ICHN ara fa just un any.

En aquesta publicació es recullen de manera força extensa els resultats de l'avaluació del sistema

d'espais naturals protegits de Catalunya, projecte promogut per la Institució i que per primera vegada ha proporcionat un bon nombre de dades sobre els valors dels espais naturals protegits, les polítiques de gestió que s'hi han aplicat i els resultats obtinguts.

Totes aquelles persones que estiguin interessades a obtenir un exemplar d'aquesta publicació, el poden demanar directament a la Secretaria de la ICHN, que els en facilitarà un sense cap càrrec. ■

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades pel terme de Manresa i el seu entorn

Aquesta activitat és un programa formatiu de seixanta hores de durada que està duent a terme la delegació del Bages de la Institució Catalana d'Història Natural i forma part del programa Aules de Cultura de l'Ajuntament de Manresa. Té com a objectiu principal donar a conèixer a tothom qui li interessi el ric i poc conegut patrimoni natural i rural manresà i compta amb vint-i-dos alumnes matriculats. El professor responsable del curs és qui subscriu aquestes línies, i amb ell col·laboren Jordi Badia, Efram Batriu i Josep Galobart.

Dins la Depressió Central Catalana, el terme de Manresa és una àrea de contacte entre diferents materials geològics sedimentats fa uns trenta-set milions d'anys —els rogencs de l'eocè continental i els grisos i molt

fossilífers de l'eocè marí— i, pel que fa a la vegetació, és una zona de trànsit entre el món mediterrani sempre verd i l'àmbit submediterrani dominat pels caducifolis. És un territori de paisatge variat; els dos rius, les dues rieres i els nombrosos torrents que el solquen han donat forma a un relleu de grans contrastos entre les esquerpes cingleres i les planes amables, entre les fredes obagues de vocació centreeuropea i els lluminosos solells típicament mediterranis, entre les fèrtils fondalades i els estèrils roquissars, entre els regadius compartimentats i els amplis secans cerealistes.

Tal com correspon a una zona densament poblada des de l'antiguitat, a l'entorn de la ciutat de Manresa, la mà de l'home s'hi fa

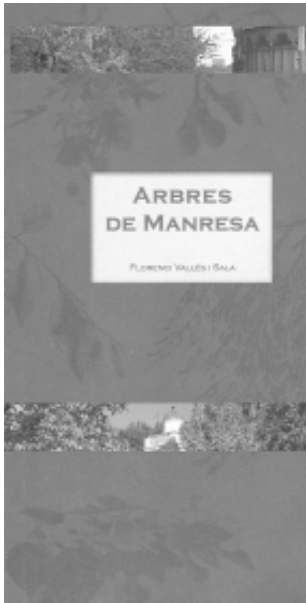
Excursió de la ICHN-Bages al solell dels Comtals, el dissabte 26 de febrer, dins el cicle de sortides naturalistes pel terme de Manresa. Observeu en segon terme la faraònica construcció de feixes de pedra seca per al conreu, ara abandonat, de l'olivera

Fauna y paisaje de los Pirineos en la Era Glaciar. ÒSCAR ARRIBAS. Fundació Territori i Paisatge - Lynx edicions, novembre de 2004. ISBN: 84-87334-71-7. 540 p.

Reintroducció d'ossos als Pirineus francesos

El govern francès ha anunciat la reintroducció de cinc ossos l'any 2005 i que es doblarà la població d'ossos als Pirineus d'aquí a tres anys. <http://membres.lycos.fr/leisoursoun/Ours/actualite/reintrouours.htm>.

Arbres de Manresa,
FLORENCI VALLÈS SALA.
Ajuntament de Manresa,
2004. 248 pàgines. ISBN
84-87202-36-5

palesa arreu. Com a fruit d'aquesta activitat humana, hi ha un notable patrimoni d'arquitectura rural testimoni d'un passat agrícola no gaire llunyà; es tracta de les construccions amb pedra seca: els pous de glaç, les tines enmig d'antigues vinyes, les barraques de vinya i els marges de les feixes. Entre aquestes construccions destaquen dos pous de glaç, el de la riera de Rajadell i el de la riera de Guardiola, les tines dels Tres Salts i de l'entorn del cingle dels Esparvers, el gran conjunt de marges de feixes esglaonats dels Comtals i diverses barraques de vinya.

Ben a prop del brogit urbà, encara queden fondalades silencioses, boscúries feréstegues per on furga el senglar i vola el gaig, i una munió d'altres indrets interessants que mitjançant aquest curs de sortides naturalistes guiades volem donar a conèixer perquè la ciutadania els valori, els respecti i en gaudeixi.

Programa:

14 i 15 d'octubre de 2005, de 19 a 21 h. **Presentació del curs i aproximació teòrica al medi natural del Bages.** (4 hores)

16 d'octubre de 2005, de 9 a 18 h. **La ruta dels pous de glaç.** (9 hores)

5 de novembre de 2005, de 9 a 18 h. **Les Marcetes, els Tres Salts i Roviralta.** (9 hores)

26 de febrer de 2005, de 9 a 14 h. **Can Poc Oli, els Comtals i la pedrera de Montlleó.** (5 hores)

19 de març de 2005, de 9 a 18 h. **La ruta dels fòssils: del Mal Balç al pont Foradat.** (9 hores)

16 d'abril de 2005, de 9 a 18 h. **Collbaix i els boscos de can Canals Vell i del Balcells.** (9 hores)

21 de maig de 2005, de 9 a 18 h. **La riera de Rajadell de la Morera al Xup.** (9 hores)

4 de juny de 2005, de 9 a 18 h. **La riera de Sant Esteve i la font dels Borjons.** (9 hores).

Qui vulgui assistir a qualsevol de les quatre les sortides que queden per fer es pot inscriure trucant al 938 788 608 o enviant un missatge per correu electrònic a l'adreça fvalles1@pie.xtec.es. ■

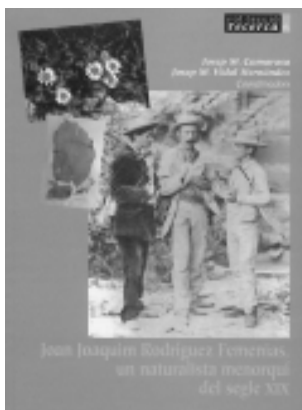
Delegació d'Osona

La colonització del picot garser petit a la comarca d'Osona

Aquests darrers anys hem pogut comprovar a la comarca d'Osona la ràpida colonització del picot garser petit (*Dendrocopos minor*), espècie de pícid habitant dels boscos de ribera així com de masses caducifòlies humides amb abundància de fusta morta. Les espècies arbòries preferides per l'espècie són, majoritàriament: pollancre, salzes, freixes, oms, trèmols, roures i cirerers.

Durant els anys setanta i la primera meitat dels vuitanta, el picot garser petit era considerat a Catalunya un reproductor molt local i escàs, sense proves segures de nidificació al territori (Muntaner *et al.*, 1984; Ferrer *et al.*, 1986). Tot indica, però, que el picot garser petit és un resident a Catalunya des de fa més anys del que se'n té constància. La seva discreció i dificultat d'observació poden haver influït en aquest desconèixement. En tot cas, durant la dècada dels noranta, s'han realitzat noves recerques que han pogut demostrar com l'espècie està duent a terme un clar procés d'expansió al nord-est de Catalunya, amb la colonització progressiva de les conques fluvials dels rius Fluvià, Ter i Tordera, actualment els nuclis poblacionals més importants de Catalunya. Les diferents cites que hem anat obtenint a Osona des de 2002 corresponen a diversos individus en diferents trams del Ter al seu pas per la Plana de Vic, així com en alguns dels seus afluents. També s'ha detectat la seva presència a les rouredes mixtes més ben conservades de la comarca, concretament al sector de Sant Julià de Vilatorrada - Vilalleons. Tot aquest recull d'observacions evidencien

una clara adaptació de l'espècie a ambients a priori poc favorables a causa de l'extrema fragmentació i degradació que pateix bona part de la comarca. Cal destacar també les últimes cites recollides a diferents trams de bosc de ribera i roureda de la riera Gavarresa, al Lluçanès. En aquest recull de cites ha estat de vital importància l'existència del Fòrum del Grup de Naturalistes d'Osona. En aquest Fòrum, tots els naturalistes de la comarca hem pogut estar al dia, així com contribuir a la divulgació d'observacions que ens ajuden a

Joan Joaquim Rodríguez Femenias, un naturalista menorquí del segle XIX.
Coordinadors: JOSEP M. CAMARASA i JOSEP M. VIDAL HERNÁNDEZ. Institut Menorquí d'Estudis, Menorca, 2003 (Recerca; 6). 381 p. ISBN: 8495718-19-7.

Dendrocopos minor

(Continua)

tots a conèixer cada cop millor la distribució i l'estat de conservació d'espècies poc conegudes com aquesta. Caldria realitzar un estudi exhaustiu de l'espècie i els seus hàbitats a la comarca d'Osona per poder establir unes mesures adequades de conservació. Tot i això, per les referències que es tenen en l'àmbit europeu i

l'experiència obtinguda en estudis específics en altres sectors de Catalunya, les mesures de conservació aplicables estarien centrades, principalment, en la restauració de boscos de ribera i el manteniment d'arbres morts de fusta tova, substrat seleccionat per excavar-hi tant els nius dormider com els de cria. ■

El GNO-ICHN obté el segon premi de la Fundació Caixa Manlleu d'Iniciatives de Custòdia del Territori 2004

El passat dimecres 16 de febrer, es va fer públic el veredict del jurat del Premi Fundació Caixa Manlleu d'Iniciatives de Custòdia del Territori 2004 en el que es van presentar tretze iniciatives de les comarques d'Osona, Vallès Oriental i Vallès Occidental. Aquestes iniciatives les desenvolupen diverses entitats que actuen en aquestes i altres comarques de Catalunya. Així, es van recompensar econòmicament les dues millors iniciatives de custòdia del territori amb dos premis de 4.000 i 2.000 euros respectivament.

El primer premi se'l va endur la Societat Espanyola d'Ornitologia/Birdlife, amb el projecte «Custòdia de finques forestals al Vallès Occidental per millora d'hàbitats i

conservació d'Àliga Cuabarrada, a Sant Llorenç Savall i Castellar del Vallès».

El Grup de Naturalistes d'Osona va obtenir el segon, amb la iniciativa «Estudi i conservació de la Roureda del Llopart, a Sant Julià de Vilatorrada». Carles Martorell, en representació de la nostra entitat, va recollir el premi i el diploma acreditatiu.

Des de l'any 2001 el GNO manté contactes amb la propietat d'aquest espai. Fa dos anys es va signar un acord de col·laboració entre ambdues parts amb l'objectiu de millorar el coneixement dels sistemes

naturals. Posteriorment es va redactar un pla de gestió i es van definir les accions que caldrà emprendre de cara a la conservació i gestió de la roureda.

Grups de treball

S'incorpora a la ICHN el grup de treball dels odonats Oxygastra

El passat mes de gener es va aprovar la creació del grup de treball de la ICHN que estudia els odonats al nostre país. De fet, el grup ja treballava de manera oficiosa des de feia dos anys, quan es creà el grup Oxygastra, grup d'estudi dels odonats de Catalunya, i que ara ha formalitzat la seva existència en entrar sota el paraigua de la Institució.

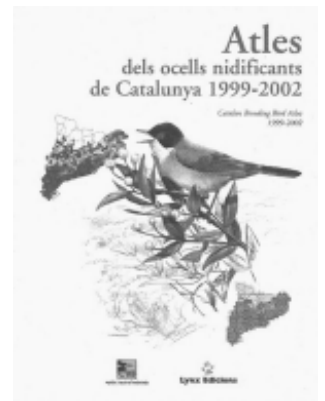
La història del grup s'inicià amb l'interès d'alguns odonatòlegs osonencs i garrotxins l'any 2003. A Osona ja havia funcionat anteriorment un grup anomenat Meganeura que realitzà un estudi comarcal d'aquest grup d'insectes. Posteriorment el Parc Natural dels Volcans d'Olot encarregà a Mike Lockwood un estudi dels seus odonats i contactà amb el grup Meganeura i amb Ricard Martín, un estudiós que ha recollit en els darrers anys totes les cites

publicades d'odonats vistos a Catalunya. Aran d'aquests contactes, s'organitzà la primera trobada d'odonatòlegs de Catalunya el 23 de juny del 2003 a Can Jordà, al Parc Natural dels Volcans d'Olot. No tots els assistents tenien la mateixa experiència en la identificació d'odonats, però es féu una primera sortida on tothom va poder practicar-ne la captura i la identificació i es decidí fer més sortides. D'aquestes trobades inicials, ja en surt la creació del grup Oxygastra.

A més de les sortides de camp, el grup volia donar-se a conèixer i organitzar-se, per la qual cosa es creà la pàgina web i una llista de distribució que manté el grup comunicat a través de la xarxa.

Fins ara, els estudis d'odonats que s'havien

Atlas dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002.

Guia d'arbres de Sant Fruitós de Bages, FLORENÇ VALLÈS SALA. Ajuntament de Sant Fruitós de Bages i Ampans Manresa, 2004. 194 p.

Portal de Revistes Científiques de l'IEC

El Portal de Revistes Científiques en línia de l'IEC ofereix un entorn comú d'accés a les revistes científiques publicades per l'Institut d'Estudis Catalans.

En una primera etapa s'estan introduint les revistes publicades de l'any 1999 ençà, tot i que alguns títols estan buidats des del primer número. A mesura que sigui possible, s'aniran incloent els números anteriors i les altres revistes publicades per l'IEC des de la fundació d'aquesta institució, l'any 1907.

Les societats filials de l'IEC són les principals generadores de les revistes científiques, les quals s'han classificat temàticament d'acord amb la secció a què està adscrita cada societat.

Podeu consultar-lo a l'adreça <http://www.iecat.net/periodiques/>

Medi Ambient. Tecnologia i Cultura. núm. 35. *Governança i desenvolupament sostenible*. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Generalitat de Catalunya. 125 p. ISSN: 1130-4022.

realitzat a Catalunya eren principalment estudis faunístics en els àmbits local i comarcal, a partir dels quals s'ha pogut fer un catàleg de les seixanta-cinc espècies presents al nostre país. Aquestes dades no cobreixen uniformement tot el país, moltes zones només tenen dades antigues i la meitat del país aproximadament continua sense haver-se mostregat mai, per la qual cosa és d'esperar que en futurs estudis s'ampliïn moltes àrees de distribució actuals i s'incorporin espècies noves encara mai no

citades al país. Per cobrir aquest desconeixement, un dels primers objectius d'Oxygastra és la prospecció, durant els propers anys, de la totalitat de quadrícules UTM 10 x 10 de Catalunya per obtenir una aproximació a un atlas català de distribució d'espècies.

El segon objectiu important és portar a terme una presentació audiovisual que es pugui dur per tot Catalunya per difondre els odonats i despertar l'interès pel seu estudi. Cal dir que diversos països europeus ja disposen de fa anys de grups d'odonatòlegs amateurs similars als grups d'ornitologia que funcionen a casa nostra. Els odonats són un grup vistós, relativament fàcil d'identificar, amb un interès alt de conservació i bons

bioindicadors de la qualitat del medi, i tot això els converteix en un grup que pot atraure un interès popular important.

Actualment, el grup es comunica bàsicament a través de la seva pàgina web, <http://www.oxygastra.org> on es poden trobar notícies relacionades amb els odonats i una llista de fotografies d'alta qualitat realitzades pels mateixos membres del grup.

El grup també està fent una feina important d'estandardització de recollida de dades, utilitzant unes plantilles de base de dades que es troben a la mateixa pàgina web i que s'usen per anar completant la base de dades d'odonats de Catalunya. La pàgina web també recull altres eines com un full de càlcul que adjudica coordenades X Y (UTM) a les corresponents quadrícules UTM de 1 x 1 Km i 10 x 10 Km, llistats d'odonats, enllaços a pàgines d'odonats del món i altres utilitats.

Si voleu formar part del grup de treball, només cal ser membre de la ICHN i notificar-ho a l'adreça info@oxygastra.org. Us incorporarem a la llista de distribució i rebreu per correu electrònic tota la informació que generem contínuament. També trobareu informació de les nostres activitats a la pàgina web d'Oxygastra i periòdicament també en aquest noticiari imprès.

Us esperem a les properes sortides per descobrir aquest fascinant nou món del naturalisme del nostre país. ■

Premi per a Estudiants

El jurat format per Joan Font, Joan Pino i Delfi Sanuy, valorarà els treballs que opten al premi per a Estudiants de la ICHN, el lliurament dels quals tindrà lloc el dia 22 d'abril en el marc de l'acte de lliurament de premis de l'Institut d'Estudis Catalans.

Els treballs que s'han presentat a la convocatòria d'enguany són els següents:

La roureda del Llopart (Sant Julià de Vilatorrada, Osona). Contribució al coneixement naturalístic de la darrera roureda de la Plana de Vic, de Marc Bigas Bau.

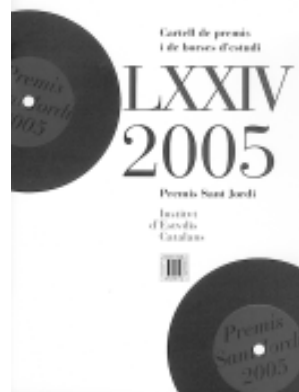
Determinació de la quantitat d'ADN nuclear en espècies de la tribu anthemideae, de Sònia García Giménez.

Documentació i revisió de l'herbari de la Societat Botànica Barcelonesa, de Neus Ibàñez i Cortina.

Atributs i estratègies de la vegetació als hàbitats supraforestals dels Pirineus catalans, d'Estela Illa Bachs

Proposta de sectorialització biogeogràfica del vessant meridional dels Pirineus, de Sara López Viñallonga.

Efectes de la formiga argentina (Linepithema humile) en la reproducció i la condició física de la mallerenga blava (Parus caeruleus), de Judit Roca i Araque. ■

Simposi internacional sobre ecologia i conservació d'aus estepàries

Del 3 al 7 de desembre de 2004 es va celebrar a la Universitat de Lleida el «Simposi internacional sobre ecologia i conservació d'ocells esteparis», organitzat pel Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, la Universitat de Lleida, la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Madrid. El simposi va reunir més de 220 participants de 22 països, que van presentar més de 160 treballs d'investigació.

Un cop debatuts els treballs presentats, els assistents van elaborar un document de conclusions que es pot consultar a la pàgina web del simposi, a l'adreça: <http://www.ctfc.es/symposium/cat/abst.htm>.

En aquest document de conclusions es posa de manifest que la situació poblacional de moltes espècies és pitjor del que es podia suposar en base als simples censos poblacionals, de manera que el 83 % dels ocells característics de les estepes presenten una situació de conservació desfavorable, essent el grup d'ocells més amenaçat d'Europa i amb major risc de desaparèixer durant les properes dècades.

Per la seva situació geogràfica i els seus efectius, es destaca que les poblacions d'aus estepàries de la depressió de l'Ebre catalana són fonamentals per a la subsistència i connectivitat de les poblacions d'aus estepàries a escala nacional i europea, motiu pel qual els assistents al Simposi van considerar com molt crític l'impacte dels grans projectes de concentració parcel·laria i de regadiu i

demanaren a les administracions l'adopció de models de desenvolupament compatibles amb la conservació dels hàbitats esteparis i la biodiversitat.

També es remarcaren les limitacions en l'aplicació dels plans d'acció desenvolupats a la UE per a la conservació de determinades espècies estepàries, com el xoriguer petit, el pioc salvatge i la hubara, dèficits que es podrien superar amb una nova política europea de desenvolupament rural que afavorís les aus estepàries sense comprometre la viabilitat d'una agricultura sostenible.

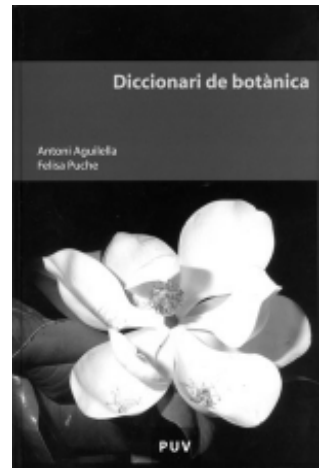
En el marc del simposi, es van recollir més adhesions al manifest que va redactar la ICHN en defensa dels secans estèpics de les terres de lleida. Podeu consultar el text del manifest i el llistat d'adhesions a la pàgina web de la ICHN. ■

Col·laboracions amb altres entitats

La Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya i la ICHN signen un acord de col·laboració

La Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) i la ICHN, han signat un acord de col·laboració per millorar la difusió de les activitats d'ambdues entitats entre els seus membres i facilitar-los-hi la participació.

També es preveu que ambdues entitats puguin col·laborar amb la seva activitat en els òrgans consultius dels espais naturals protegits en els quals estan representades o en altres iniciatives relacionades amb l'estudi, l

Diccionari de Botànica
ANTONI AGUILERA I FELISA PUCHE. Col·lecció: Educació. Serie materials. Publicacions de la Universitat de València, 2004. 506 p. Format: 17 x 25 cm. Encuadernació rústica. ISBN: 84-370-5915-1 PVP: 28,50 €.

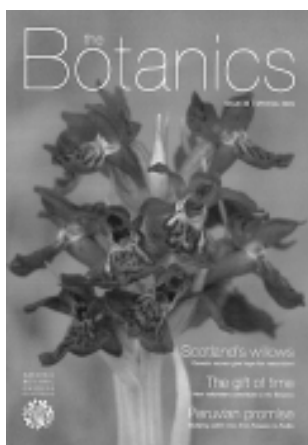
Els investigadors i els estudiosos de botànica general han de conèixer i aprendre una quantitat aclaparadora de termes científics. Aquest diccionari està especialment adreçat al públic universitari, tot i que no n'exclou un de més ampli i general. A més de les definicions habituals. Cada entrada recull les sigles de substàncies, normes, institucions; els prefixos i sufixos més comuns que intervenen en la formació de bona part del lèxic botànic; les relacions de sinonímia; els equivalents corresponents en espanyol, anglès i francès i tot d'informacions relacionades amb cada terme. Consta de gairebé 6.000 entrades, a més de 170 il·lustracions amb finalitat descriptiva i complementària. El volum es completa amb els índexs alfabètics en aquestes tres llengües i una relació exhaustiva de les fonts i de la bibliografia.

Guia de natura del Parc de Collserola. Consorci del Parc de Collserola. Barcelona, novembre de 2004. ISBN: 84-69-3165-X. 238 p. + 1 CD.

e-Parcs

Revista electrònica sobre espais naturals protegits de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona. <http://www.diba.es/parcsn/newsletter>.

The Botanics, primavera 2005. National Botanic Gardens of Scotland.

natural, com seria una primera proposta de realització d'una guia per a la gestió sostenible de les activitats de muntanya.

La FEEC, també anomenada Federació Catalana d'Alpinisme i Escalada té els seus orígens l'any 1920, i és l'òrgan que agrupa les entitats excursionistes de Catalunya i que treballa per oferir serveis a aquestes entitats i per extensió a tots els practicants

de les disciplines esportives lligades a l'excursionisme i l'alpinisme i als seus aspectes culturals. La FEEC té la representació de l'excursionisme català davant de qualsevol organisme públic o privat.

Podeu consultar la web de la FEEC a l'adreça www.feec.org. ■

Segona sessió científica sobre Invertebrats i Medi Ambient

El dissabte 12 de febrer va tenir lloc a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Cervelló la «Segona Sessió Científica sobre Invertebrats i Medi Ambient», organitzada pel Dr. Xavier Jeremías amb la col·laboració de l'Ajuntament de Cervelló. Com en l'anterior sessió, també es va comptar amb el suport de la ICHN, del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, de la Societat Catalana de Lepidopterologia, i de la Conselleria de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

La presentació d'aquest acte, davant d'una nombrosa assistència —més d'un centenar de persones— va anar a càrrec de l'alcalde-president de Cervelló, Angelino Maestro i de l'organitzador.

Es van presentar catorze comunicacions, en dos grups que van tractar sobre lepidòpters, coleòpters, mol·luscs, insectes nous per a Catalunya, del paper dels invertebrats com a bioindicadors de la salut del sòl, de les plagues

de llagostes, i d'altres amb fort impacte en el medi.

La cloenda de la sessió va anar a càrrec de Xavier Bellés parlant sobre el ressorgiment de l'interès per als temes bioescològics.

Finalment l'organitzador va agrair als ponents i als assistents la bona acollida d'aquest acte, i a l'Ajuntament de Cervelló, en la persona del seu alcalde, la dedicació i l'ajut. ■

Sortides naturalistes

Cicle de sortides naturalistes 2005

Durant els mesos de maig, juny i juliol, tindrà lloc un nou cicle de sortides naturalistes a espais naturals protegits dels Països Catalans. L'objectiu d'aquestes sortides és conèixer de la mà de bons coneixedors de cada espai els seus principals valors naturals i les iniciatives de conservació que s'hi estan duent a terme.

Les sortides programades són les següents:
30 d'abril. Espai d'interès natural Ancosa-Montagut (Alt Camp).

14 de maig. Reserva natural de les illes Columbrets (País Valencià).

21 de maig. Espai d'interès natural Estany de Sils (la Selva).

4 de juny. Espai d'interès natural Ribera Salada (Solsonès).

11 de juny. Reserva natural de Py (Conflent, Catalunya Nord).

Properament es trametrà als socis de la Institució el programa detallat d'aquest cicle de sortides. ■

Espais naturals protegits

El Departament de Medi Ambient i Habitatge a posat a exposició pública per a un període de dos mesos, la proposta d'ampliació d'espais a incorporar a la Xarxa Natura 2000. Qui vulgui consultar aquesta proposta ho pot fer a qualsevol delegació del DMAH o a través de la seva pàgina web: <http://mediambient.gencat.net/cat/ciutadans/>

participacio_publica/ampliacio_natura-2000.jsp.

Aquesta ampliació incrementa en 236.583 ha. la proposta inicial, de manera que la Xarxa Natura 2000 passarà del 19,5 % al 26,7% de territori català. A aquesta superfície s'hi han d'afegir 77.099 ha més d'espais marins.

(Continua)

A finals de 2004, el Consell de Protecció de la Natura va presentar una proposta al Departament de Medi Ambient i Habitatge per incloure alguns nous espais a la llista de llocs d'interès comunitari, proposta aquesta que es va elaborar a partir de la informació facilitada per un bon nombre de membres i

col·laboradors de la Institució. El document que ara està a exposició pública es fa un mínim ressò d'aquesta proposta i només inclou alguns canvis a la vall de Santa Magdalena, la serra de Carreu, les capçaleres del Ter i del Freser, el Montnegre, l'Ordal i la serra de Cavalls. ■

Normativa i planejament

Esborrany d'Avantprojecte de Llei d'ordenació sostenible de la pesca recreativa i conservació dels ecosistemes aquàtics continentals de Catalunya

El passat 15 de gener, el conseller de Medi Ambient i Habitatge i el director general de Medi Natural van presentar el primer esborrany de la nova Llei d'ordenació sostenible de la pesca recreativa i conservació dels ecosistemes aquàtics continentals de Catalunya.

El text presentat significa un notable avenç en comparació amb la normativa actualment vigent —encara de l'època franquista— i per primera vegada es té en compte la pesca dins el context més ampli del riu i dels sistemes aquàtics, de manera que l'activitat de la pesca es vincula a la gestió del conjunt de l'ecosistema aquàtic.

El text d'aquest esborrany es pot consultar a la pàgina web del Departament de Medi Ambient i Habitatge <http://www.mediambient.gencat.net> i està obert a les aportacions que tota persona o entitat vulgui fer-hi.

Ja l'any 2002, s'havia redactat un avantprojecte de llei de pesca continental, el qual era força limitat i deixava de banda alguns aspectes tan essencials com la conservació dels ecosistemes aquàtics, la

gestió de les espècies introduïdes o l'adopció d'un enfocament basat en la sostenibilitat, motiu pel qual cal congratular-se que el nou avantprojecte inclogui i desenvolupi força extensament aquestes qüestions.

Aprofitant l'actual procés de consulta pública, seria convenient completar el text d'aquest nou avantprojecte tot incorporant-hi algunes qüestions poc considerades al text actual:

- no s'estableix cap relació entre l'activitat de la pesca i la gestió dels espais naturals protegits,
- caldria relacionar la llista d'espècies protegides i d'espècies vulnerables amb la llei de protecció dels animals,
- s'haurien d'elaborar plans de recuperació per a cada una de les espècies protegides,
- la gestió dels rius confrontants amb altres comunitats autònomes és una qüestió poc desenvolupada,
- caldria ordenar i racionalitzar els òrgans de participació, evitant que cada nova llei estableixi nous òrgans. ■

Recull de legislació

Ajuts i premis

Decret 464/2004, de 28 de desembre, pel qual es crea el premi Ramon Margalef d'Ecologia i Ciències Ambientals. DOGC núm. 4291 de 30 de desembre de 2004.

Ordre MAH/42/2005, de 9 de febrer, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la gestió forestal sostenible i es fa pública la convocatòria per als anys 2005 i 2006. DOGC núm. 4325 de 17 de febrer de 2005.

Espais naturals protegits

Resolució MAH/3580/2004, de 20 de desembre, per la qual es fa públic l'Acord del Govern de 14 de desembre de 2004, d'aprovació definitiva del Pla especial de delimitació definitiva de l'espai del PEIN Massís de Cadiretes. DOGC núm. 4296 de 7 de gener de 2005.

Resolució MAH/3581/2004, de 17 de desembre, per la qual es fa públic l'Acord del Govern de 14 de desembre de 2004, d'aprovació definitiva del Pla especial de delimitació definitiva de l'espai del PEIN el Foix. DOGC núm. 4296 de 7 de gener de 2005.

Resolució MAH/39/2005, d'11 de gener, per la qual es fa públic l'Acord del Govern de 28 de desembre de 2004, d'aprovació definitiva del Pla especial de delimitació definitiva dels espais del PEIN cap de Santes Creus, la plana de Sant Jordi i la sèquia Major. DOGC núm. 4306 de 21 de gener de 2005.

Resolució MAH/534/2005, d'1 de març, per la qual es fa públic l'Acord del Govern de 8 de febrer de 2005, pel qual es designen com a zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) alguns dels espais proposats a la Xarxa Natura 2000 com a llocs d'importància comunitària (LIC). DOGC núm. 4337 de 7 de març de 2005. ■

Activitats del Museu de Granollers Ciències Naturals Març i abril de 2005

Exposicions:

II Instants de Natura
Producció ADENC. Fundació Caixa de Sabadell. De l'11 de febrer al 27 de març de 2005.

La Fundació Caixa de Sabadell i l'ADENC organitzaren l'any 2004 la segona edició del Concurs de Fotografia de Natura.

Plantes Medicinals

Plantes remeieres i d'ús tradicional. De l'1 d'abril al 5 de juny de 2005. 14 de maig, Sant Ponç a la plaça de la Porxada.

Catàleg de les plantes d'ús medicinal més freqüents, presentades en fotografia i plec d'herbari. Descripció dels seus usos més corrents i de les seves propietats medicinals. Fotografies, herbari, usos tradicionals i usos en medicina popular de les plantes més comunes.

Sortides:

Els astres en directe.
8 d'abril de 2005. Sortida nocturna a Puiggraciós, guiada per Domènec Barbany, astrònom de l'Agrupació Astronòmica de Sabadell.

Sortida ornitològica a Can Cabanyes. 16 d'abril de 2005. Sortida matinal, guiada per Olga Alcaide i Albert March, biòlegs.

Informació i reserves:

Museu de Granollers Ciències Naturals
C. Francesc Macià, 51
08400 Granollers
m.granollers.cn@diba.es
www.museugranollers.org
Tel. i fax: 938 709 651.

Agenda

Sessions científiques

Dimecres 6 d'abril de 2005, a les set de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. **La protecció de la natura a Catalunya nord: el paper de les Reserves Naturals**, per CHRISTOPHE HURSON, tècnic de la Confederació de reserves naturals catalanes i JEAN ANDRÉ MAGDALOU, conservador de la Reserva Natural de la Massana.

Dimecres 13 d'abril de 2005, a dos quarts de vuit del vespre a la Sala de Graus de la Facultat de Ciències de la UdG. **Biodiversitat, canvi climàtic i gestió de prats de muntanya del Pirineu**, per M. TERESA SEBASTIÀ, de l'Àrea d'Ecologia Vegetal i Botànica Forestal del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya.

Dijous 5 de maig de 2005, a les set de la tarda, a Les Cases d'en Puig (el Prat de Llobregat). **L'estat ecològic dels rius catalans**, per ANTONI MUNNÉ, de l'Agència Catalana de l'Aigua.

Dijous 12 de maig de 2005, a les set de la tarda, a l'Aula Magna de la Universitat de Vic. **Influència de l'estructura dels boscos i la gestió forestal sobre la diversitat biològica. Els ocells com a bioindicadors**, per JORDI CAMPRODON, del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya i de la Universitat de Vic.

Cursos naturalistes

16 i 17 d'abril de 2005. **Les orquídiades del delta del Llobregat**, a càrrec de VALENTÍN GONZÁLEZ RODRÍGUEZ i RAFAEL DEL HOYO PASTOR, biòlegs.

Informació i preinscripció

Les Cases d'en Puig. Feiners i dissabtes, d'11 a 13 h i de 17 a 20.30 h; diumenges i festius, d'11 a 14 h. Tel.: 933 709 002; fax: 934 783 903; a/e: casesdenpuig@aj-elprat.es.

Cicle sobre l'Aire i el Medi

4 d'abril de 2005, dins del cicle l'Aire i el Medi organitzat per la Secretaria Científica de l'IEC, la ICHN presenta la conferència sobre **El pol·len i les espores a l'aire**, a càrrec de JORDINA BELMONTE, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Aquesta conferència, inicialment programada per al dia 16 de febrer, es va haver d'ajornar a causa del traspàs del president de l'IEC, Hble. sr. Josep Laporte.

6 d'abril de 2005. Sessió de cloenda. **Forest carbon cycles: thinking globally, acting locally**, a càrrec de RUSSELL MONSON, Universitat de Colorado, Estats Units.

Les dues conferències començaran a les 19 hores, a la Sala Pere Coromines de l'IEC.

Sessió conjunta SCB - ICHN

Enguany aquesta sessió es dedicarà a Ramon Margalef i tindrà lloc, previsiblement, durant el mes de maig.

Amb el suport de

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

fundada el 1899

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN

C. del Carme, 47

08001 Barcelona

Tel. 933 248 582

Fax 932 701 180

A/e: ichn@iecat.net

A/I: <http://iecat.net/ichn>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Recordeu

Horari d'atenció de la Secretaria de la ICHN

Dilluns i dimecres de 10.30 a 19 h. Dimarts, dijous i divendres de 9 a 17.30 h.

Adreça electrònica: ichn@iecat.net. Adreça d'Internet: <http://www.iecat.net/ichn>

Fons bibliogràfic de la ICHN

Podeu consultar el fons bibliogràfic de la Institució a la Biblioteca Montilivi, Universitat de Girona, Àrea de suport a l'estudi i la docència. Horari: tardes de 14.45 a 21.45 h; Tel.: 972 418 290; o a l'adreça d'Internet: http://biblioteca.udg.es/fons_especials/ichn/index.asp.

Han col·laborat en la redacció d'aquestes NOTÍCIES:

Jordi Badia, Marc Bigas, Jordi Camprodon, Josep Antoni Conesa, Jordi Faus, Bernat Garrigós, Josep Germain, Xavier Jeremías, Carles Martorell, Andreu Salvat, Delfí Sanuy i Florenci Vallès.